រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា
វិទ្យាស្ថានសិក្សាចិន
នាយកដ្ឋានសិក្សានយោបាយសន្តិសុខចិន
គោលដៅរបស់ចិនបន្ទាប់ពីអាមេរិកដកខ្លួនចេញពីអាហ្វហ្គានីស្ថាន

China's Goals after the U.S. Withdrawal from Afghanistan

អត្ថបទវិភាគប្រចាំខែកញ្ញា ២០២១

ប្រែសម្រួលដោយ បណ្ឌិត ចាន់ ប៊ុន្នី

AUGUST 27, 2021

by Bonnie S. Glaser និង Andrew Small

អ្នកវិភាគប្រចាំតំបន់អាស៊ីរបស់ GMF *លោក* Bonnie Glaser *និង* Andrew Small *ឆ្លើយសំណួរសំខាន់មួយចំនួន អំពីគោលដៅរបស់ចិននៅអាហ្វហ្កានីស្ថាន និងរបៀបដែលការដកទ័ពរបស់អាម៉េរិកប៉ះពាល់ដល់ការប្រកួតប្រជែងរវាងទីក្រុងវ៉ាស៊ីនតោននិងទីក្រុងប៉េកាំង។*

មានការផ្ទុះឡើងយ៉ាងខ្លាំងនៃការទូតពីប្រទេសចិនលើអាហ្វហ្កានីស្ថានក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានសប្តាហ៍ថ្មីៗនេះ។ តើប៉េកាំងកំពុងសម្លឹងរកអ្វីដើម្បីសម្រេចបាននៅពេលនេះ?

Andrew Small: *ប្រទេសចិនមានគោលដៅបន្ទាន់ៗជាច្រើន។ គេចង់ឃើញរដ្ឋាភិបាលមួយ កើតឡើងនៅអាហ្វហ្កានីស្ថាន ដែលអាចពង្រឹងជំហររបស់ខ្លួនទាំងក្នុងនិងក្រៅប្រទេស។ នេះមានន័យថាតាលីបង់យ៉ាងហោចណាស់ផ្តល់នូវភាពប្រហាក់ប្រហែលនៃរដ្ឋាភិបាល ដែលរួមបញ្ចូលទាំងនយោបាយ និងធ្វើឱ្យមានភាពរឹងមាំបំផុតចំពោះអាកប្បកិរិយារបស់ពួកគេ។ ជាពិសេស នៅពេលដែលមានការយកចិត្តទុកដាក់ពីពួកគេ។ ទីក្រុងប៉េកាំងមិនចង់បានរដ្ឋ ដែលមានការដាក់ទណ្ឌកម្មនៅក្នុងប្រទេសជិតខាងខ្លួនទេ ហើយក៏មិនចង់បានរដ្ឋាភិបាល ដែលនឹងផ្តល់នូវការបំភាន់នៃការគ្រប់គ្រងទាំងស្រុងសម្រាប់តែរឿង ដែលអាចឈានទៅរកជម្លោះជុំវិញនៅចំណុចក្រោយ។ បន្ថែមរវាងជ័យជំនះរបស់តាលីបង់និងការទទួលស្គាល់ផ្នែកការទូតក៏ជាកន្ទ្រៃមួយ ដែលចិនអាចពឹងផ្អែកយ៉ាងខ្លាំងលើតម្រូវការដ៏សំខាន់បំផុតរបស់ខ្លួនដែលថាតាលីបង់មានទំនាក់ទំនងជាមួយក្រុមភេរវកម្មឆ្លងដែន។តាមទស្សនៈរបស់ទីក្រុងប៉េកាំង ដែលសំដៅលើក្រុមជនជាតិអ៊ុយហ្គួ ដែលផ្តោតគោលដៅប្រទេសចិនជាពិសេសគណបក្សអ៊ីស្លាមទួគីស្ថាន* (TIP) *និងក្រុមដែលអាចបង្កអស្ថិរភាពដល់ប្រទេសជិតខាង និងដែលមានសារៈសំខាន់ចំពោះប្រទេសចិនជាពិសេសក្រុម* Tehrik-i-Taliban Pakistan (TTP)*។ ប្រទេសចិនកំពុង*

សម្របសម្រួលយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយប៉ាគីស្ថាន ដែលខ្លួននឹងពឹងផ្អែកលើការធ្វើដំណើរនៅក្នុងតំបន់តាលីបង់ និងជាមួយប្រទេសរុស្ស៊ី ដែលប្រទេសនេះចង់ធ្វើការនៅក្នុងការបិទផ្លូវការទូត។ ប៉ុន្តែទីក្រុងប៉េកាំងក៏មានទំនាក់ទំនងជាមួយមហាអំណាចលោកខាងលិចផងដែរ ដែលនឹងមានឥទ្ធិពលយ៉ាងសំខាន់ទៅលើហិរញ្ញវត្ថុរបស់រដ្ឋាភិបាលថ្មី។

កម្រិតថាមពលការទូតនេះទំនងជាបន្តផងដែរ។ ថ្វីបើចិននឹងប្រយ័ត្នប្រយែងអំពីការចូលរួមផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចរបស់ខ្លួននៅអាហ្វហ្គានីស្ថាន ហើយនឹងបញ្ចៀសឱ្យបានច្បាស់ពីទម្រង់ទាំងអស់នៃការចូលរួមផ្នែកសន្តិសុខក៏ដោយ ប៉ុន្តែវាដឹងថាខ្លួនត្រូវការតួនាទីនយោបាយសកម្មជាងនៅទីនោះដើម្បីជាផលប្រយោជន៍របស់ខ្លួន។ ទីក្រុងប៉េកាំងនឹងក្លាយជាប្រទេសធំមួយនៅក្នុងប្រទេសអាហ្វហ្គានីស្ថានជាងកាលពីប៉ុន្មានទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះបើទោះបីជាទីក្រុងប៉េកាំងនៅតែមានការប្រុងប្រយ័ត្នក៏ដោយ។ តួនាទីលេចធ្លោលើសលប់ គឺជាតួនាទីមួយ ដែលវាពោរពេញទៅដោយហានិភ័យ។

តើការដកអាម៉េរិក/ណាតូនិងការវិវត្តនៃសប្តាហ៍មុនមានន័យយ៉ាងដូចម្តេចចំពោះទំនាក់ទំនងអាម៉េរិក-ចិន? តើមានសក្តានុពលសម្រាប់ទីក្រុងប៉េកាំងនិងវ៉ាស៊ីនតោន ដើម្បីធ្វើការរួមគ្នាក្នុងការលើកកម្ពស់ផលប្រយោជន៍រួម ដើម្បីស្ថិរភាពនៅអាហ្វហ្គានីស្ថានដែរឬទេ?

Bonnie Glaser៖ រដ្ឋបាលបៃដិន ច្បាស់ជាមានការព្រួយបារម្ភខ្លះៗ អំពីអនាគតគោលនយោបាយរបស់ចិននៅអាហ្វហ្គានីស្ថាន។ វ៉ាស៊ីនតោននឹងស្វាគមន៍ទីក្រុងប៉េកាំង ដោយប្រើឥទ្ធិពលរបស់ខ្លួនដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់ការបង្កើតរដ្ឋាភិបាល រួមបញ្ចូលនិងការពាររបបថ្មីមិនឱ្យមានភេរវករ ប៉ុន្តែក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះ វាទំនងជាព្រួយបារម្ភអំពីសិទ្ធិមនុស្ស ជាពិសេសការព្យាបាលស្ត្រីនិងកុមារដែលទំនងជាអាទិភាពទាបសម្រាប់ចិន។ ទោះបីជាសហរដ្ឋអាម៉េរិក និងចិនមានចំណាប់អារម្មណ៍លើស្ថិរភាពនៅអាហ្វហ្គានីស្ថាន ហើយពួកគេបានរក្សាបណ្តាញយូរអង្វែង ដើម្បីសម្របសម្រួលលើបញ្ហានេះក្តី ក៏ប៉ុន្តែអនាគតនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការគឺស្រពិចស្រពិល ដោយសារកម្រិតនៃការមិនទុកចិត្តគ្នាទៅវិញទៅមក។ ថ្ងៃជាមួយរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាម៉េរិកលោក Antony Blinken នៅថ្ងៃទី ១៧ ខែសីហា រដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសចិនលោកវ៉ាងយីបានទទូចថាសហរដ្ឋអាម៉េរិកមិនគួររំពឹងថានឹងមានការគាំទ្រនិងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការពីប្រទេសចិនឡើយ ខណៈដែលខ្លួនកំពុងចាត់វិធានការដើម្បី "រារាំងនិងបង្ក្រាបចិនដោយចេតនា ដែលនឹងធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិនិងផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់របស់ចិន" ។

ប្រសិនបើរដ្ឋាភិបាល ដែលដឹកនាំដោយតាលីបង់ត្រូវបង្កើតឡើងមក ដែលអាចបង្ខំឱ្យមានភាពស្របច្បាប់អន្តរជាតិតើអ្នករំពឹងថានឹងមានជំហានអ្វីខ្លះពីប្រទេសចិន?

Andrew Small៖ ប្រសិនបើទីក្រុងប៉េកាំងឆ្លងកាត់ដំណាក់កាលនេះជាមួយរដ្ឋាភិបាលដឹកនាំដោយតាលីបង់ ដែលហាក់ដូចជាធ្វើនិងនិយាយអ្វីដែលត្រឹមត្រូវ វាស្ទើរតែនឹងមានឆន្ទៈក្នុងការគាំទ្រដោយមានការគាំទ្រផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចភ្លាមៗ។ នេះនឹងមិនមានអ្វីអាចប្រៀបបានពីចម្ងាយទៅនឹងកម្រិតនៃជំនួយដែលរដ្ឋាភិបាលមុនទទួលបានពីបស្ចិមប្រទេសទេ ប៉ុន្តែហិរញ្ញប្បទានផ្ទាល់និងគម្រោងសេដ្ឋកិច្ចតិចតួចខ្លះអាចទទួលបានដោយអំណោយរបស់ចិន។ ប៉េកាំងនឹងចង់បង្ហាញពីអារម្មណ៍ថា ការវិនិយោគធំជាងនេះ គឺអាចធ្វើទៅបាន ប្រសិនបើលក្ខខណ្ឌជាក់លាក់ត្រូវបានបំពេញ។ វាត្រូវបានផ្តល់ការធានារួចទៅហើយ ដោយពួកតាលីបង់ថា ពួកគេនឹងមិនអនុញ្ញាតឱ្យមានការវាយប្រហារចេញពីទឹកដីអាហ្វហ្គានីស្ថានឡើយ ហើយពួកគេនឹងចាត់ទុក ស៊ីនជាំងថាជាកិច្ចការផ្ទៃក្នុងរបស់ចិន។ ប៉ុន្តែទីក្រុងប៉េកាំងបានទទួលការបកស្រាយពីការសន្យាទាំងនេះអស់រយៈពេលពីរទសវត្សរ៍មកហើយ ហើយវានៅតែមិនស្របគ្នាជាមួយលទ្ធផល។ TIP ប្រហែលជាមិនសូវលេចធ្លោនៅអាហ្វហ្គានីស្ថានជាងនៅស៊ីរីទេ ប៉ុន្តែនៅតែមានសមាជិកនៃក្រុមនៅទីនោះ ប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការគាំទ្រក្រុម តាលីបង់ ដែលពួកគេបានប្តេជ្ញាចិត្តស្មោះត្រង់ ហើយក្រុមយុទ្ធជនអ៊ុយហ្គួរ ត្រូវបានផ្តល់ជម្រកសុវត្ថិភាពនៅក្នុងទឹកដី ដែលគ្រប់គ្រងដោយតាលីបង់ជាច្រើនឆ្នាំមកហើយ។ ទីក្រុងប៉េកាំងនឹងចង់មើលថាតើនេះអាចត្រូវបានគេលុបចោល ជាលទ្ធផលនៃតម្រូវការក្នុងសម័យសង្គ្រាម សម្រាប់ពួកតាលីបង់ ដើម្បីគ្រប់គ្រងកងកម្លាំងប្រយុទ្ធរបស់ពួកគេទាំងអស់ ឬប្រសិនបើការការពារនេះនៅតែបន្តនៅពេលពួកគេកាន់អំណាច។ ប្រទេសចិនដឹងថាបណ្តាញទំនាក់ទំនងរវាង TIP និងទាំងតាលីបង់ និង អាល់កៃដា មិនល្ងង់ជាងពួកគេកាលពីទសវត្សរ៍ឆ្នាំ១៩៩០ នៅពេលដែលចលនាអ៊ីស្លាមតួកគីស្ថានខាងកើតគឺជាអ្នកសំដែងពីខាងក្រៅ។

សំនួរដដែលនេះ អនុវត្តចំពោះការធានាសន្តិសុខរបស់តាលីបង់។ ប៉េកាំងពីមុនគិតថា ខ្លួនមានការធានានៅតាមបណ្តាខេត្ត ដែលតាលីបង់គ្រប់គ្រង ប៉ុន្តែនៅតែមានការវាយប្រហារលើកម្មករចិន។ ប្រទេសចិនមិនមានហេតុផលគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការគិតថា តាលីបង់គ្រប់គ្រងអាហ្វហ្គានីស្ថានបានផ្លាស់ប្តូរប្រទេស ដែលមានសង្គ្រាមជាច្រើនទសវត្សរ៍មកជាកន្លែងដែលពួកគេអាចធ្វើអាជីវកម្មប្រកបដោយផាសុកភាព។ ការវិនិយោគរបស់ពួកគេនៅតែអាចត្រូវបានគំរាមកំហែង ដោយការតួញត្អែរក្នុងតំបន់របស់ក្រុមជីហាដ ភ្នាក់ងារស៊ើបការណ៍បរទេសកាំភ្លើងសម្រាប់ជួលការបែងចែកបក្សពួក

និងកត្តាផ្សេងៗជាច្រើនទៀត ទោះបីនៅក្នុងកាលៈទេសៈ ដែលក្រុមតាលីបង់ភាគច្រើនអាចរក្សាស ណ្ដាប់ធ្នាប់ក៏ដោយ។ ការវាយប្រហារនាពេលថ្មីៗនេះ នៅក្នុងប្រទេសប៉ាគីស្ថានបានត្រឹមតែពង្រីក ការព្រួយបារម្ភប៉ុណ្ណោះ។ ចំពោះការវិនិយោគធំ ៗ ដែលនឹងផ្ដល់ផលចំណេញមកវិញបន្ទាប់ពីច្រើន ឆ្នាំពួកគេក៏ចង់មានទំនុកចិត្តថារដ្ឋាភិបាលតាលីបង់មានស្ថិរភាពគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីទទួលបានការគ្នាល់ រយៈពេលវែងទាំងនេះ។ ដូច្នេះ នៅលើការរៀបរាប់ទាំងបីគឺ បញ្ហាជនជាតិអ៊ុយហ្គួ បញ្ហាសន្តិសុខ និងបញ្ហាស្ថិរភាពនយោបាយចិននឹងចង់ទុកពេលវេលារបស់ខ្លួនមុនពេលដែលវាមានទំនុកចិត្តគ្រប់ គ្រាន់សម្រាប់សហគ្រាសរដ្ឋធំៗ ក្នុងការឈានទៅរកភាពធ្ងន់ធ្ងរលើអ្វីក៏ដោយយល់ព្រមលើក្រដាស។

តើចិនមានអំណាចបែបណាលើតាលីបង់? តើតាលីបង់ចង់បានអ្វីពីជនជាតិចិន?

Andrew Small៖ ប្រទេសចិនមានរបស់ខ្លះដែលត្រូវផ្ដល់ជូន។ នៅពេលដែលពួកគេស្ថិតនៅក្នុង អំណាចចុងក្រោយ តាលីបង់ចង់បានការគាំទ្រផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចពីប្រទេសចិន និងការការពារខ្លះពីការ ដាក់ទណ្ឌកម្មនៅក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខអង្គការសហប្រជាជាតិ។ កត្តាទាំងនោះមិនបានផ្លាស់ប្ដូរទេ ប៉ុន្តែទោះបីជាយ៉ាងណា ទីក្រុងប៉េកាំងមានធនធានកាន់តែច្រើនក្នុងការដាក់ពង្រាយនិងមានភាពងាយស្រួលក្នុង ការគំរាមកំហែងសិទ្ធិវេតូរបស់ខ្លួនដាំងវានៅចុងសហស្សវត្សរ៍ក៏ដោយ។ នៅក្នុងបរិបទ ដែលតាលី បង់ដឹងថាពួកគេនឹងមិនទទួលបានការគាំទ្រ ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចពិតប្រាកដពីប្រទេសលោកខាងលិចនោះ ទេយ៉ាងហោចណាស់បើគ្មានលក្ខខណ្ឌពួកគេនឹងមិនអាចទទួលយកបានទេ ប្រទេសចិនគឺជាកន្លែង មួយក្នុងចំណោមកន្លែងដែលពួកគេអាចងាកទៅរក។ ទីក្រុងប៉េកាំងបានផ្ដល់ប្រាក់និងអាវុធដល់ពួក តាលីបង់នៅពេលដែលពួកគេកំពុងនិរទេសខ្លួន ហើយបានធ្វើការវិនិយោគក្នុងអំឡុងពេលចុង ក្រោយនៃការគ្រប់គ្រងរបស់ពួកគេដូច្នេះមានសំណល់នៃសុឆន្ទៈ។ តាលីបង់គ្រាន់តែត្រូវការមើល ការការពារផ្នែកការទូត ដែលចិនផ្ដល់ឱ្យប៉ាគីស្ថាននិងការសន្យាសេដ្ឋកិច្ច ដែលទីក្រុងប៉េកាំងបានធ្វើ នៅក្នុងប្រទេសជិតខាង ដើម្បីមើលថាតើមានអ្វីអាចផ្ដល់ជូន។ ប្រទេសចិនអាចផ្ដល់ការបញ្ចុះបញ្ចូល ទាំងនេះដល់រដ្ឋាភិបាល ដែលទំនងជាស្ថិតក្នុងស្ថានភាពលំបាកទាំងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចនិងការទូត។

ទីក្រុងប៉េកាំងក៏មានទំនាក់ទំនងរបស់ខ្លួនជាមួយប៉ាគីស្ថានដើម្បីពឹងផ្អែកលើ។ តក្កវិជ្ជាដែល និយាយថាចិនអាចឱ្យប៉ាគីស្ថានធ្វើអ្វីតាមដែលខ្លួនចង់បាន ហើយថាប៉ាគីស្ថានអាចឱ្យតាលីបង់ធ្វើអ្វី តាមដែលខ្លួនចង់បានចិនអាចឱ្យតាលីបង់ធ្វើអ្វីតាមដែលខ្លួនចង់បានគឺមិនពិតទេ។ បទពិសោធន៍ ដែលទីក្រុងប៉េកាំងទទួលបានក្នុងរយៈពេលមួយទសវត្សរ៍ចុងក្រោយ ជាពិសេសជាមួយកិច្ចចរចារ ផ្សះផ្សាអាហ្វហ្គានីស្ថានបានធ្វើឱ្យវាដឹងកាន់តែច្បាស់អំពីដែនកំណត់ផ្ទាល់ខ្លួន និងដែនកំណត់នៃអ្វី

ដែលប៉ាគីស្ថានមានឆន្ទៈនិងអាចផ្តល់ជូន។ ប៉ុន្តែគ្មានអ្វីដែលគួរឱ្យឆ្ងល់ឡើយដែលថានេះនឹងក្លាយជារយៈពេលមួយដែលទីក្រុងប៉េកាំងរំពឹងថាមិត្តភក្តិប៉ាគីស្ថានរបស់ខ្លួននឹងខិតខំ ដើម្បីធានាថាចលនាសកម្មប្រយុទ្ធអ៊ីស្លាមដែលពួកគេបានធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះនិងគាំទ្រអំពីអ្វី ដែលចិនតែងតែធ្វើការបម្រុងទុកយ៉ាងច្បាស់ មិនប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់ផលប្រយោជន៍ចិនទេ ឥឡូវនេះវាបានឡើងកាន់អំណាចហើយ។

យើងបានឃើញមិនត្រឹមតែការទូតប៉ុណ្ណោះទេប៉ុន្តែថែមទាំងមានការឃោសនាជំរុញពីទីក្រុងប៉េកាំងទៀតផង។ តើនិទានកថាអ្វីដែលវាចង់ឃើញលេចចេញមក?

Bonnie Glaser៖ ម៉ាស៊ីនឃោសនារបស់ប្រទេសចិនបាននិងកំពុងនិយាយរឿងរ៉ាវអំពីការដកទ័ពអាម៉េរិកចេញពីអាហ្វហ្គានីស្ថានយ៉ាងឆាប់រហ័ស ដើម្បីជាភស្តុតាងថាសហរដ្ឋអាម៉េរិកគឺជាសម្ព័ន្ធមិត្តដែលមិនគួរទុកចិត្តនិងជាអំណាចធ្លាក់ចុះ។ ការដកថយយ៉ាងឆាប់រហ័សរបស់យោធាអាម៉េរិកពីអាហ្វហ្គានីស្ថានត្រូវបានបង្ហាញថាជាសញ្ញាទីបីនៃការធ្លាក់ចុះនៃរបបផ្តាច់ការរបស់អាម៉េរិក បន្ទាប់ពីវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកនិងជំងឺរាតត្បាត Covid-19 ។ រដ្ឋាភិបាលទីក្រុងប៉េកាំងក៏បានឆ្លៀតឱកាសដើម្បីបង្អាក់ការធ្វើអន្តរាគមន៍យោធារបស់សហរដ្ឋអាម៉េរិកនៅក្រៅប្រទេស ដោយស៊ីនហួជាទីភ្នាក់ងារព័ត៌មានផ្លូវការរបស់ប្រទេសចិនដោយហៅវាថាជា "ប្រទេសនាំចេញនូវភាពចលាចលធំបំផុតរបស់ពិភពលោក"។ អវត្តមានពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយចិន គឺជាការលើកឡើងអំពីការពិត ដែលថាក្នុងករណីអាហ្វហ្គានីស្ថាន ចិនទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីវត្តមានយោធាអាម៉េរិក/ណាតូ ដែលផ្តល់នូវស្ថិរភាពតិចតួច។

តាមរយៈការលើកកម្ពស់ការនិទានកថានេះទីក្រុងប៉េកាំងសង្ឃឹមថានឹងស្រាយមន្ទិលសង្ស័យនៅក្នុងរដ្ឋធានីនៃសម្ព័ន្ធមិត្តរបស់សហរដ្ឋអាម៉េរិកថា វាអាចពឹងផ្អែកលើការផ្តល់ការការពារដល់ពួកគេក្នុងវិបត្តិដោយធ្វើឱ្យបណ្តាញសម្ព័ន្ធមិត្តអាម៉េរិកនៅអឺរ៉ុបនិងអាស៊ីចុះខ្សោយ។ តាមរយៈការប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលនយោបាយមិនជ្រៀតជ្រែករបស់ប្រទេសចិននៅក្នុងប្រទេសដទៃ ចិនព្យាយាមធ្វើឱ្យមានភាពខុសប្លែកពីគោលនយោបាយការបរទេសរបស់ខ្លួនពីសហរដ្ឋអាម៉េរិកនិងណាតូ និងដើម្បីលើកកម្ពស់មុខមាត់របស់ចិននៅទូទាំងពិភពលោក។ នៅក្នុងសេចក្តីថ្លែងការណ៍ផ្លូវការរបស់ខ្លួនទីក្រុងប៉េកាំងកំពុងផ្តល់សារផ្ទុយគ្នាខ្វះថាសហរដ្ឋអាម៉េរិកនិងសម្ព័ន្ធមិត្តមិនគួរកាត់បន្ថយនិងរត់នៅទីនោះទេ ផ្ទុយទៅវិញគួរតែចាត់វិធានការដើម្បីធានាសន្តិសុខនិងស្ថិរភាពនៅអាហ្វហ្គានីស្ថាន។

ចំពោះបញ្ហានេះ មានភាពតានតឹងជាបន្តពីប្រទេសចិនលើ" កោះតៃវ៉ាន់" ។ តើនេះគួរឱ្យទុកចិត្តទេ? តើមានប្រតិកម្មអ្វីចំពោះភាគីតៃវ៉ាន់និងពីសម្ព័ន្ធមិត្តអាម៉េរិកនៅអាស៊ី?

Bonnie Glaser៖ *ការផ្តោតអារម្មណ៍ពិសេសមួយនៃការឃោសនានិងព័ត៌មានមិនពិតរបស់ចិនត្រូវបានគេផ្តោតលើតៃវ៉ាន់ដោយព្រមានថា កោះនេះអាចត្រូវបានគេបោះបង់ចោលក្នុងករណីមានជម្លោះជាមួយចិនដូចសហរដ្ឋអាម៉េរិកបានបោះបង់អាហ្វហ្គានីស្ថានដែរ។ កាសែត* Global Times *ដែលជាកាសែតជាតិនិយមបានព្យាករណ៍ថាក្នុងករណីមានសង្គ្រាមនៅច្រកសមុទ្រការការពាររបស់តៃវ៉ាន់នឹង" ដួលរលំក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានម៉ោងហើយយោធាអាម៉េរិកនឹងមិនមកជួយទេ" ។ ទីក្រុងប៉េកាំងមិនអាចចៀសផុតពីការល្បួង ដើម្បីទាញយកភាពរឹករវរនៅអាហ្វហ្គានីស្ថានដើម្បីព្យាយាមកាត់បន្ថយទំនុកចិត្តរបស់ប្រជាជនតៃវ៉ាន់នៅក្នុងស្ថាប័នសាធារណៈរបស់ពួកគេ។ រដ្ឋបាលប៊ីដិនបានប្រានចោលយ៉ាងឆាប់រហ័សនូវភាពស្រដៀងគ្នាណាមួយរវាងអាហ្វហ្គានីស្ថាននិងតៃវ៉ាន់ហើយវាបានផ្តល់ការធានាដល់ទីក្រុងតៃប៉ិថាការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់អាម៉េរិកចំពោះតៃប៉ិនៅតែរឹងមាំ។*

គណបក្សជាតិនិយម (KMT) *ដែលជាគណបក្សប្រឆាំងឈានមុខគេនៅក្នុងកោះតៃវ៉ាន់បានរិះគន់គណបក្សកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ប្រជាធិបតេយ្យដែលកំពុងកាន់អំណាចដោយរាប់បញ្ចូលសហរដ្ឋអាម៉េរិកខ្លាំងពេកដែលនៅទីបញ្ចប់អាចបង្ហាញថាមិនគួរទុកចិត្តបាន។ ក្រុម* KMT *ដែលនឹងត្រូវប្រឈមមុខនៅខែក្រោយក្នុងការបោះឆ្នោតសម្រាប់ការធ្វើជាប្រធានគណបក្ស ដែលអាចជាវេទិកាដើម្បីក្លាយជាបេក្ខជន* KMT *ក្នុងការបោះឆ្នោតប្រធានាធិបតីខែមករា ឆ្នាំ២០២៤ កំពុងស្វែងរកបញ្ចុះបញ្ចូលអ្នកបោះឆ្នោតថាវិធីល្អបំផុតដើម្បីការពារកោះតៃវ៉ាន់គឺដើម្បីស្តារឡើងវិញ។ គណបក្សកាន់អំណាចនិងកែលម្អទំនាក់ទំនងជាមួយទីក្រុងប៉េកាំង។*

ប្រធានាធិបតីតៃវ៉ាន់លោកស្រី Tsai Ing-wen *និងនាយករដ្ឋមន្ត្រី* Su Tseng-chang *បានព្យាយាមធ្វើឱ្យសាធារណជនជឿជាក់អំពីភាពរឹងមាំនៃចំណងមិត្តភាពអាម៉េរិក-តៃវ៉ាន់ ស្របពេលជាមួយគ្នានេះដែរបានសង្កត់ធ្ងន់ថាតៃវ៉ាន់ត្រូវតែពឹងផ្អែកលើខ្លួនឯងនិងត្រៀមខ្លួនការពារខ្លួន ប្រសិនបើត្រូវបានវាយប្រហារ។ សម្ព័ន្ធមិត្តអាម៉េរិកភាគច្រើននៅស្ងៀមអំពីផលប៉ះពាល់ណាមួយនៃការដកកងទ័ពអាម៉េរិកនិងណាតូចេញពីអាហ្វហ្គានីស្ថានដើម្បីសន្តិសុខរបស់ពួកគេ ទោះបីជាការចាកចេញដ៏រញ៉េរញ៉ៃនេះបានបង្កឱ្យមានការជជែកវែកញែកនៅក្នុងរដ្ឋាភិបាលនិងគណបក្សនយោបាយមួយចំនួន ថាតើចាំបាច់ត្រូវពឹងផ្អែកលើសមត្ថភាពជនជាតិដើមតទៅទៀតដែរឬអត់ ៕*